

EXERCICIS D'HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI

II

ELS TOTALITARISMES

69.- Explica quina era la situació d'Itàlia i d'Alemanya durant la postguerra.

70.- Llegeix el següent document

Per a nosaltres, la liberaldemocràcia era la impotència, el desordre, les divisions sectàries i, finalment, la deserció i la rendició(...) el feixisme era, de moment, el gregarisme volgut per tots els joves, l'uniforme militar, les reunions i les assemblees, el cor, l'esport, les excursions al mar i a la muntanya, i per al demà immediat, una cursa segura àmpliament afavorida. L'entusiasme és fàcil si, a més, procura beneficis.

Indro Montanelli i Mario Cervi: La Itàlia Lictòria, 1982

- a. Per què el feixisme resultava atractiu especialment als joves?
- b. Els autors, què volem donar a entendre amb la última frase?
- c. Podem relacionar el text amb la situació d'Itàlia després de la guerra?

71.- Compara els textos següents:

Primer programa del feixisme

- Per als problemes polítics:

- a. Sufragi universal

- Per que fa als problemes socials, propugnem:

- a. L'aprovació immediata d'una llei que asseguri i garanteixi la jornada de vuit hores
- b.un salari mínim....
- d. El trasllat d'indústries i serveis públics a les organitzacions proletàries...

- Quant als problemes militars

- c. Una política internacional que tingui com objectiu elevar el lloc de la nació italiana fins a la màxima altura...

- Pel que fa als problemes financers:

a. L'establiment d'un fort impost sobre el capital, de manera que actuï com anivellador parcial de la riquesa.

b. Confiscació de tots els béns dels ordes religiosos

Programa polític dels Fasci italiani di Combattimento, 1919

Programa del Partit Nacional Feixista

Principis de política interior:

L'estat ha de ser guardià zelós, el defensor i el propagador de la tradició nacional, del sentiment nacional, de la voluntat nacional.

Principi de política exterior:

Itàlia ha de recuperar la funció de baluard de la civilització llatina al Mediterrani i imposar l'imperi de la llei sobre els pobles de nacionalitat diferent lligats a Itàlia

Principis de política social:

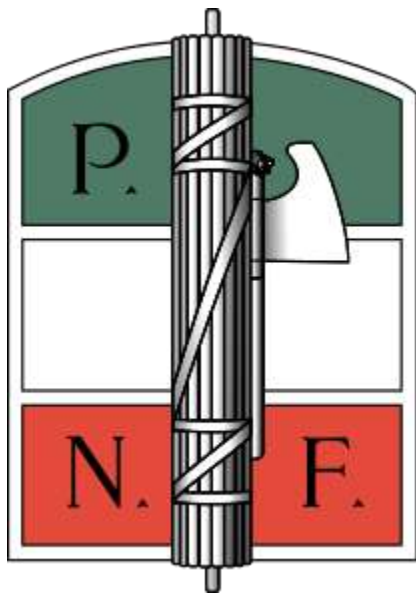
El feixisme reconeix la funció social de la propietat privada, que és alhora un dret i un deure...

El PNF s'esforçarà a disciplinar les lluites...entre les diferents classes, i a sancionar i fer respectar...la prohibició de la vaga dels serveis públics

Programa del PNF, 27 de desembre de 1921

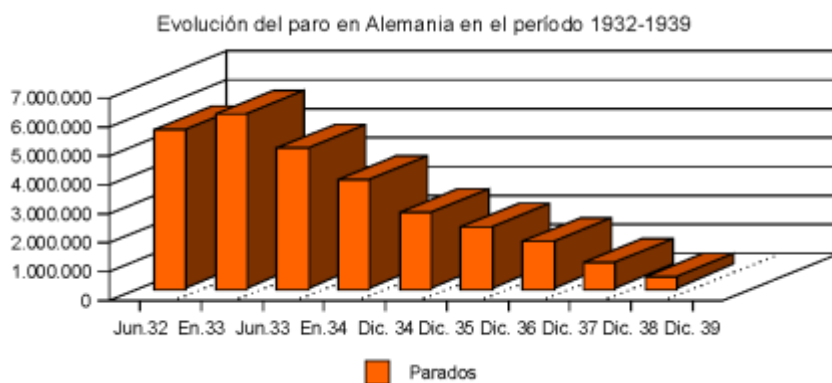
- Quina va ser la causa/s d'aquests canvis?

72.- Comenta els símbols feixistes que apareixen en les imatges

73.- Com va assolir el poder Mussolini? I Hitler? Amb quins suports van comptar? Quin paper hi va tenir l'incendi del Reichstag?

74.- Interpreta el gràfic següent.

a. A quina època fa referència.

b. Quin són els motius d'aquestes dades. Estaria relacionat amb l'ascens del nazisme.

c. Quins altres factors van afavorir l'ascensió dels totalitarisme durant el període d'entreguerres

75.- Llegeix els següents fragments trets de documents de l'època.

Per al feixisme tot es troba dintre de l'Estat; fora de l'Estat, no hi ha res d'humà...ni agrupacions ...ni individus. La policia ha de ser no solament respectada, sinó honorada.
A més de combatre el socialisme, el feixisme ataca tot el conjunt de les ideologies democràtiques...el feixisme nega que el nombre, pel simple fet de ser nombre, pugui dirigir les societats humanes... El Partit defensa...combat el materialisme jueu infiltrat entre nosaltres i està convençut que la nostra nació no aconseguirà la salut permanent si no és aplicant el principi de l'interès comú abans que el propi...
El feixisme no creu en la possibilitat ni en la utilitat de la pau perpètua. Rebutja per tant, el pacifisme...
No vull cap educació intel·lectual. El saber no fa altre cosa que corrompre els joves.
L'ari ha renunciat a la puresa de la seva sang i ha perdut a poc a poc la facultat de crear civilització... Exigim la unió de tots els alemanys per constituir una Gran Alemanya fundada en el dret de la independència de que gaudeixen les nacions
Educarem una joventut davant la qual el món tremolarà. Una joventut violenta, imperiosa, intrèpida, cruel...Vull que tingui la bellesa i la força de les feres joves
Tota propaganda eficaç ha de limitar-se a punts forts poc nombrosos i destacar-los per mitjà de formules estereotipades tant de temps com calgui....

a. Omple el següent quadre amb les característiques del feixisme i les pròpies de nazisme que es posen de manifest en els textos. Si ho crec necessari, afegeix alguna més.

FEIXISME	NAZISME

b. De totes elles, quines és la que et crida més l'atenció i per què

76.- A quin fet fa referència aquesta imatge.

Alemanya, no compreu als jueus

- Coneixes algú altre fet significatiu relacionat amb la política interior de Hitler?.

77.- Busca informació sobre la legislació racial que van aplicar els nazis

78.- Què creus tu que significa aquest cartell

79.- Llegeix el següent poema

*Primer van agafar els comunistes,
I jo no vaig dir res perquè no era comunista.
Després s'emportaren als jueus,
I no vaig dir res perquè jo no era jueu.
Després van agafar els obrers,
I no vaig dir res perquè no era ni obrer ni sindicalista.
Després es van ficar amb els catòlics,
I no vaig dir res perquè jo era protestant.
I quan finalment em van venir a buscar a mi,
Ja no quedava ningú per protestar.*

Martin Niemöller, pastor luterà deportat a un camp de concentració

- Analitza les idees que es posen aquí de manifest.

80.- Defineix els conceptes següent:

Totalitarisme	Expansionisme	Nazisme	Antisemitisme
Corporativisme	Autarquia	Espartaquistes	
Solució Final	Gestapo	“espai vital”	

LA GUERRA FREDA

**81.- Quines diferències ideològiques separaven els Estats Units i L'URSS l'any 1945?
Quines diferències en els interessos estratègics van fer augmentar el recel entre totes dues potències a l'acabament de la guerra?**

	Diferències ideològiques	Causas de la desconfiança
Estats Units		
Unió Soviètica		

82.- La doctrina Truman

Penso que els Estats Units té el deure d'ajudar els pobles lliures que es resisteixen a ser esclavitzats per minories armades o per pressions externes. Crec que hem d'ajudar als pobles lliures a forjar el seu propi destí. La llavor dels règims totalitaris cal buscar-la en la misèria i la indigència. Quan tota esperança d'una vida millor ha desaparegut és quan el totalitarisme troba el seu camí [...].

Cada nació ha d'escollir entre dues formes de vida oposades [...]. Una es basa en al voluntat de la majoria i es caracteritza per les seves institucions lliures, per un govern representatiu, per eleccions lliures, per la garantia de voler mantenir les llibertats individuals i per l'absència de qualsevol opressió política [...]. L'altra es basa en la voluntat d'una minoria imposada per la força a la majoria. Es basa en el terror i en l'opressió, té una premsa i una ràdio controlades, unes eleccions truncades i supressió de les llibertats personals [...].

Discurs de Truman a la cambra de Representants, 1947

- Tipus de font. Context històric
- Quines idees defineix Truman?
- Amb quins arguments las sosté?

84.- Observa la imatge

- Situa la pintura en el seu context històric
- Quin és l'autor de l'obra. Busca informació sobre la seva obra.
- Quines diferències trobes entre el grup de l'esquerra i el de la dreta?
- Per què creus tu que el pintor va triar només dones i nens per a un grup?
- Quina és la intenció del pintor al relitzar aquesta pintura?
- Coneixes alguna altre pintura que tracti el mateix tema

85.- Llegeix el següent fragment:

Des del fracàs de la invasió anticomunista de la badia de Cochinos, la primavera del 1961, la tensió entre els dos blocs no havia deixat de créixer. La matinada del 13 d'agost, només quatre mesos més tard, les forces de seguretat de la República Democràtica Alemanya van començar a tallar amb barreres i filats els accessos a Berlín Occidental.. Va ser una operació per sorpresa que en un primer moment es va interpretar, de d'Occident, com una mesura transitòria: una cosa semblant al bloqueig temporal del 1948. Però les barreres precàries que el primer dia van derrocar alguns berlinesos indignats aviat es van convertir en un sòlid mur de ciment que travessava la ciutat de nord a sud. Amb els anys, la construcció es va completar amb torres de vigilància, reflectors, filats electrificats i metralladores de disparament automàtic. [...] El mur es va convertir en el símbol més consistent de la guerra freda, en què la metàfora del "teló d'acer" adquiria consistència física.

F.Veiga, E. Ucelay Da Cal, A Duarte La paz simulada. Una historia de la Guerra Fria 2006

a) Observa les fotos. Què mostren? Què creus que miren els ciutadans de Berlín Occidental? Per que hi ha soldats al Berlín Oriental?

b) Llegeix el text. Assenyala la naturalesa del document

c) Quina finalitat tenia el mur? Què va representar per a la població de Berlín Est?

86.-Observa les següents imatges

- Com va començar la Guerra del Vietnam?
- On estaven situades les bases nord-americanes? I les bases soviètiques?
- Busca informació sobre Ho Chi Minh i explica la importància de la ruta que porta el seu nom.
- quan i com va acabar la guerra de Vietnam?
- Observa la fotografia i descriu l'escena. Com creus tu que va reaccionar la gent davant imatges com aquesta. Raona la resposta.

87.- Llegeix el següent fragment:

Bona nit, compatriotes,

Fidel a la seva promesa, el govern ha continuat vigilant molt de prop els preparatius militars soviètics a Cuba. En el curs de l'última setmana hem obtingut proves incontestables de la construcció de moltes bases de coets en aquesta illa oprimida. Aquests llocs de llançament només poden tenir un objectiu: la constitució d'un poder nuclear dirigit contra l'hemisferi occidental. (...)

Diverses d'aquestes bases estan dotades de míssils balístics d'abast mitjà, capaços de transportar un cap atòmic a uns 2000 quilòmetres. Això significa que cadascun d'aquests coets pot arribar a Washington, el canal de Panamà, el cap Canaveral, Mèxic, o qualsevol altra ciutat situada al sud-est dels Estats Units, l'Amèrica Central o la regió del Carib (...)

Per impedir la posada en marxa d'un dispositiu ofensiu, s'aplicarà una estricta quarantena a tot l'equipament militar ofensiu destinat a Cuba. Tots els vaixells que tinguin com a destinació Cuba, (...) seran (...) obligats a retrocedir (...).

Tercer: tot míssil nuclear llançat des de Cuba contra qualsevol nació de l'hemisferi occidental serà considerat equivalent a un atac soviètic contra els EUA, un atac que amagaria represàlies massives contra la Unió Soviètica.

Discurs televisat de Kennedy, 22 d'octubre de 1962

- Tipus de font. Context històric
- Per què els Estats Unit consideraven que la construcció de rampes per al llançament de míssils a Cuba era un gran perill?
- Quina va ser la resposta nord-americana a l'amenaça soviètica?

88.- Observa la fotografia

- A què fet fa referència
- Com va reaccionar l'URSS davant els intents d'obertura als països del pacte de Varsòvia?

89.- Defineix els termes següents

Sistema bipolar

Caça de bruixes

COMECON

Guerra Freda

Pacte de Varsòvia

Coexistència Pacífica

90.- Busca informació sobre

- Mao Zedong
- Nikita Khruixtov
- John F. Kennedy

